

ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ І РОЗВИТКУ ТЕЛИЦЬ РІЗНИХ МОЛОЧНИХ ПОРІД В УМОВАХ СХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Рецензенти: доктор с.-г. наук Савран В.П.; канд. с.-г. наук Муравйов Л.Ф.

Н.В.Косовненко*

Агрофірма “Шахтар”, Донецька область

У статті наведено результати росту і розвитку телиць місцевої червоної степової і завезених голштинської та української червоно-рябої порід в умовах східного регіону України. Установлено, що показники росту і розвитку телиць є невід’ємним критерієм їхньої племінної і продуктивної якості. Найбільшу живу масу при народженні і в усі наступні вікові періоди мали телиці української червоно-рябої і голштинської порід, що свідчить про їхню високу акліматизаційну здатність у нових умовах існування. У 18-місячному віці перевага телиць української червоно-рябої породи у порівнянні з червоно-степовими аналогами становила 43,0 кг (11,3 %), голштинської – 5,2 кг (1,2 %) при достовірності $p < 0,01$.

Ключові слова: телиця, ріст, розвиток, жива маса, червона степова порода, голштинська порода.

Збільшення виробництва молока та покращення його якості має велике народногосподарське значення. Однак в наслідок зменшення поголів’я великої рогатої худоби, зокрема корів, виробництво молока різко скоротилося і досягло межі, яка є загрозою харчової безпеки, імунодефіциту та здоров’ю нації.

Виходячи з світового досвіду, вирішити проблему збільшення виробництва молока можна за рахунок інтенсифікації молочного скотарства, широкого використання генофонду кращих молочних порід.

У багатьох країнах світу все більшу зацікавленість викликають тварини голштинської породи, яка широко використовується при чистопородному розведенні і породоутворювальному процесі молочної худоби [1-4].

Вважається, що голштинська порода за молочною продуктивністю є неперевершеною.

У східному регіоні України, зокрема на Донбасі, найбільшого розповсюдження набула червона степова порода, яка характеризується невисоким рівнем молочної продуктивності і не забезпечує стійких темпів росту виробництва молока. Враховуючи це, в останні роки в регіон завезені тварини імпортої голштинської і вітчизняної української червоно-рябої порід.

Донині ріст і розвиток цих порід у специфічних умовах східного регіону є малодосліджений. Тому проблема інтенсифікації молочного скотарства за рахунок раціонального вирощування і використання ремонтних телиць молочних порід є актуальною, а її рішення має велике народно-господарське значення.

Метою роботи було порівняльне вивчення інтенсивного використання ремонтних телиць різних молочних порід та пошук оптимального вибору породи.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проведені в АФ “Шахтар” Слов’янського району Донецької області на телицях різних порід: I – контрольна – червона степова; II – голштинська; III – українська червоно-ряба. Швидкість

* Науковий керівник – канд. сільськогосподарських наук В.М.Труш

росту (абсолютний, відносний та середньодобовий приріст) вивчали за загальноприйнятими методами.

Результати досліджень. Вивчення росту і розвитку телиць вказує на певні переваги за цими ознаками голштинів і українських червоно-рябих при порівнянні зі червоними степовими ровесницями. Дослідження показали, що телиці різних порід, за умов однакової годівлі і утримання, проявляли різну інтенсивність при росту живої маси. Показниками, які характеризують господарську і фізіологічну скороспілість, є жива маса і середньодобові прирости (табл. 1-2).

1. Динаміка живої маси телиць ($M \pm m$)

у кілограмах

Вік, міс	Породи		
	червона степова	голштинська	українська червоно-ряба
Новонароджені	28,00 $\pm$ 0,26	31,0 $\pm$ 0,82	32,4 $\pm$ 0,52
6	152,0 $\pm$ 1,64	163,0 $\pm$ 3,68	167,0 $\pm$ 2,00
12	280,0 $\pm$ 3,50	294,0 $\pm$ 4,60	309,5 $\pm$ 2,50
18	380,5 $\pm$ 4,72	416,7 $\pm$ 2,30	422,2 $\pm$ 3,50

Дослідження показали, що найбільшу живу масу при народженні мали телиці української червоно-рябої породи. Їх перевага склала у порівнянні з червоними степовими аналогами 4,4 кг (15,1 %) і з голштинами – 1,4 кг (4,5 %), $P \leq 0,01$. Ці телиці за показниками живої маси в усі вікові періоди перевищували ровесниць червоної степової і голштинської порід. Так у 18-місячному віці їх

перевага у порівнянні з червоно-степовими аналогами становила 43,0 кг (11,3 %), голштинської – 5,2 кг (1,2 %) при достовірності $p < 0,01$.

Важливим показником, за яким судять про інтенсивність росту, є його середньодобовий приріст, який наведений у табл. 2.

Середньодобові прирости живої маси піддослідних телиць свідчать про більш високі потенціальні

2. Середньодобові прирости живої маси телиць ($M \pm m$)

у грамах

Вік, міс	Порода		
	червона степова	голштинська	українська червоно-ряба
0-6	689	733	750
6-12	411	728	799
12-18	555	690	623
0-18	653	717	724

можливості енергії росту голштинських і українських червоно-рябих телиць. Ці телиці переважали за цим показником ровесниць червоної степової породи в усі вікові періоди. Так, за весь період вирощування телиці української червоно-рябої породи перевищували червоних степових аналогів на 71 г (10,9 %) і голштинської на 64 г (9,8 %). Різниця на користь цих порід пояснюється вищим генетичним потенціалом росту.

Висновки:

1. Показники росту і розвитку телиць є невід'ємним критерієм у визначенні їх племінної продуктивної цінності.

2. Найбільшу живу масу при народженні і в усі наступні вікові періоди мали телиці української червоно-рябої та голштинської порід, що свідчить про їх достатньо високу акліматизаційну здатність у нових умовах існування.

Бібліографічний список

1. Господарська оцінка молочних корів / [Й.З.Сірацький, Я.Н.Данилків та ін.]. - К.: Урожай, 1972. - 192 с.
2. Формування молочного стада з програмною продуктивністю / [Зубець М.В., Сірацький Й.З. та ін.]. - К.: Урожай, 1994. - 224 с.
3. Самбуrow Н. Особенности роста и развития помесных и черно-пестрых телок / Н. Самбуrow // Молочное и мясное скотоводство. - 2000. - № 4. - С. 30-31.
4. Федорович Є.І. Селекційно-генетичні та біологічні особливості чорно-рябої худоби з східного регіону України / Є.І. Федорович. – К.: Науковий світ, 2000. - 143 с.

ОСОБЕННОСТИ РОСТА И РАЗВИТИЯ ТЕЛОК РАЗЛИЧНЫХ МОЛОЧНЫХ ПОРОД В УСЛОВИЯХ ВОСТОЧНОГО РЕГИОНА УКРАИНЫ

Косовненко Н.В., АФ «Шахтер», Донецкая область

В статье приведены результаты роста и развития телок местной красной степной и завезенных голштинской и украинской красно-пестрой пород в условиях восточного региона Украины.

Установлено, что показатели роста и развития телок являются неотъемлемым критерием их племенных и продуктивных качеств. Наибольшую живую массу при рождении и во все последующие возрастные периоды имели телки украинской красно-пестрой и голштинской пород, о чем свидетельствует их высокая акклиматизационная способность в новых условиях существования. В 18-месячном возрасте преимущество телок украинской красно-пестрой породы по живой массе в сравнении с красными степными аналогами составляло 43,0 кг (11,3 %), голштинской – 5,2 кг (1,2 %) при достоверности $p < 0,01$.

Ключевые слова: телка, рост, развитие, живая масса, красная степная порода, голштинская порода.

DEVELOPMENTAL & GROWTH RATE PECULIARITIES OF THE VARIOUS DAIRY BREED HEIFERS UNDER THE CONDITIONS OF THE EASTERN REGION OF UKRAINE

Kosovenko N.; Agribusiness Firm 'Shakhtar', Donetsk area

This article highlights the experimental research results on developmental & growth rate of the native red steppe, imported Holsteins & the Ukrainian native red-and-white breeds under the conditions of the eastern region of Ukraine. Growth & development characteristics proved to be the basic type & production estimation criterion. The Ukrainian native red-and-white & Holstein breed heifers possess the top body weight by birth & during life span. The above-mentioned breeds are characterized by the peak climatic adaptation to the new environmental conditions. Ukrainian red-and-white heifers advantage Red-Steppe and Holstein yearlings by live weight at the 18-month old age per 43,0kg and 5,2kg respectively. Percentage forms 11,3% and 1,2% respectively. Significance test was fulfilled. Confidence coefficient equals $P < 0,01$.

Key words: heifer, growth, development, live weight, Red Steppe, Holstein.